

Töötervishoiu järelevalve talituse läbiviidud öötöö sihtkontrolli kokkuvõte.

2015. aasta suvekuudel juulist augustini (erandine viidi üks külastus läbi 15. 09. 2015) viisid Töötervishoiu järelevalve talituse töötervishoiu tööinspektorid läbi sihtkontrolli, milles keskenduti ööajal töötavate töötajate töötervishoiu ja tööohutuse korraldamisele.

Oluline on tööandjale rõhutada, et tema kohustus on tagada töötervishoiu ja tööohutuse nõuete täitmine igas tööga seotud olukorras (Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 12 lg 1) , sealhulgas ka öisel ajal.

Sihtkontrolliga soovis Tööinspeksioon saada ülevaadet, kas ja kui palju esineb rikkumisi ettevõtetes, kes peamiselt keskenduvad suveperioodil puhkajate öise aja sisustamisele.

Vaatluse alla võeti suvepealinna Pärnu lõbustusastused – ööklubid, kasiinod, kokteilibaarid, pubid. Abistava küsimustiku kolleegidele pani kokku Kaja Niinlaup. Küsimustiku põhjaks kasutas ta 2014. aastal läbiviidud sihtkontrolli küsimustikku.

Küsimused tööandjale keskendusid öötöötaja ohtudele – kas riskianalüüsis on käsitletud ööajal töötavate töötajate terviseriske, millised on riskide vältimise abinõud, kas nende töötajate tervisekontroll on korraldatud, kas on tagatud puhkepauside kasutamine, kuidas on korraldatud esmaabi, abi kutsumine hädaolukorras jne.

Kokku külastati 15 ettevõtet.

Ühes ettevõttes rikkumisi ei avastatud, ülejäänud neljateistkümnes ettevõttes tuvastasid töötervishoiu tööinspektorid mitmeid tegematajätmisi.

Suurim rikkumiste arv ettevõtte kohta oli 10. Kolmes ettevõttes avastati 9 rikkumist, kolmes ettevõttes 5 rikkumist ning kahes ettevõttes piirdui kahe puuduse fikseerimisega. Ülejäänud ettevõtetes avastati rikkumisi vastavalt üks kuni 8.

Kokku avastati ettevõtetes 78 rikkumist. Keskmiselt avastati ühe ettevõtte kohta 5,2 rikkumist, mida on liigagi palju. Ettekirjutus koostati 40 puuduse kõrvaldamiseks. Ülejäänud tegematajätmised fikseeriti vaid kontrolli protokollis.

Samas tuleb siiski tõdeda, et töötervishoiu ja tööohutuse korraldamise küsimustele pööravad tööandjad liiga vähe tähelepanu.

Ilmselt keskenduvad tänasel päeval tööandjad rohkem Äriseadustiku nüanssidele, kuid töötaja ohutus ja tervis jääb kahjuks veel tahaplaanile.

Ülevaade avastatud rikkumistest:

1. Ühes ettevõttes oli tööandjal määramata töökeskkonnaspetsialist ning kolmel juhul puudus töökeskkonnaspetsialistil vajalik pädevus.
2. Riskianalüüsi läbiviimist ei olnud korraldatud 4 ettevõttes. Riskianalüüs oli küll olemas, kuid hindamata olid öötöötaja terviseriskid 7 ettevõttes.
3. Riskianalüüsi alusel oli tegevuskava koostamata 4 ettevõttes, ühes oli see kahjuks liiga üldsõnaline.
4. Töötajate töötervishoiu- ja tööohutusala juhendamise süsteemis leiti hulganisti vajakajäämisi – ohutusjuhendid puudusid 6 ettevõttes, juhendamine ei olnud nõuetekohane 11 ettevõttes. Puudusi ohutusjuhendites esines 1 ettevõttes.
5. Töötajate tervisekontroll ei olnud korraldatud 9 ettevõttes ning ühel juhul ei olnud tööandja järginud taasläbivaatuse tähtaegu.
6. Esmaabiandja oli määramata 3 ettevõttes, vajalikke esmaabivahendeid ei olnud 2 ettevõttes. 5 juhul ei olnud töötajaid teavitatud, kes ettevõttes on esmaabiandja. 5 juhul oli küll esmaabiandja määratud, kuid talle polnud korraldatud vajalikku väljaõpet.
7. Puhkepauside kasutamise reeglistik oli töötajatele selgitamata 1 ettevõttes.
8. Töökohad olid ebaergonoomilised või kehvasti organiseeritud 2 ettevõttes.
9. Liikumisteede ohutus ei olnud tagatud 6 ettevõttes.
10. Diskoripuldi juures olid elektrijuhtmed laiali 1 ettevõttes.

Tuleb nentida, et nii mõnegi tegematajätmise kohta võib öelda, et need on ettevõtetes tavapärased ja nende puhul ei ole oluline, kas töötatakse öösel või päeval. Näiteks on niisugusteks rikkumisteks töökeskkonnaspetsialisti täiendõpe.

Kahjuks esines mõnede puuduste puhul võimalus, et mitme ebasoodsa asjaolu kokkulangemisel võib tagajärjeks olla töötaja surm. Nii ei saa kuidagi aktsepteerida, et öisesse vahetusse ei ole määratud esmaabiandjaid, puuduvad nõuetekohased esmaabivahendid, esmaabivahendite asukoht on märgistamata, töötajad ei tea, kes on nende vahetuse esmaabiandjad või esmaabiandjatel puudub vajalik väljaõpe.

Tõsine on probleem, kui töökeskkonnas tuvastatakse palju ohtlikke kohti, kus töötajatel on vigastuse oht. Nii jäetakse märgistamata ettevõttesisesed liikumisteed, need on alavalgustatud või käiguteedel esineb takistusi.

Järeldused:

2014. aastal läbi viidud pilootprojekt ning 2015. aastal jätkatud sihtkontroll teadvustab probleemi, et ööajal töötavate töötajate ohutuse peale sageli ei mõeldaks. Puudu jääb elementaarsetest töötervishoiu- ja tööohutuse nõuetest kinni pidamisest.

Taolisi külastusi ei peaks läbi viima üksikute sihtkontrollidena, vaid öötöötajate ohutusele mõeldud küsimused võiks lisada tavapärase külastuse ossa niipea, kui tuvastatakse ettevõttes öisel ajal töötamine.

Kokkuvõtte koostas

Silja Soon

Töötervishoiu järelevalve talitus

17.09.2015